

PLATFORMA

za radnu posjetu ministra energetike i rudarstva mr Admira Šahmanovića institucijama Evropske unije u Briselu na temu primjene Mehanizma za prekogranično prilagođavanje ugljenika (CBAM)

I UVOD

Delegacija Ministarstva energetike i rudarstva planira radnu posjetu institucijama Evropske unije u Briselu u periodu 8. i 9. decembra 2025. godine, s ciljem razmatranja aktuelnih i budućih obaveza Crne Gore u vezi sa primjenom Mehanizma za prekogranično prilagođavanje ugljenika (CBAM).

II RAZLOZI ZBOG KOJIH SE PREDLAŽE POSJETA

CBAM uredba EU stupa u punu primjenu 1. januara 2026. godine. Imajući u vidu da je Crna Gora ugovorna strana Energetske zajednice i kandidat za članstvo u EU, teme koje se odnose na klimatske politike, dekarbonizaciju industrije, prenos cijene ugljenika na industrijske proizvode i fiskalne efekte postaju strateški važne za našu državu.

U 2026. godini počinje primjena CBAM mehanizma, što znači da će se na proizvode koji ulaze u EU iz Crne Gore primjenjivati plaćanje CBAM sertifikata. To se direktno odnosi na emisije iz proizvodnje električne energije, ali i industrijskih sektora kao što su: čelik i željezo, aluminijum, cement, đubriva, vodonik.

CBAM kreira jasan pritisak da Crna Gora smanjuje emisije CO₂, ubrza modernizaciju industrije, poveća učešće obnovljivih izvora energije, razvije internalizaciju troškova ugljenika u domaćoj proizvodnji.

Da bi izbjegla negativne ekonomske efekte, Crna Gora mora uspostaviti sopstveni nacionalni sistem određivanja cijene emisija (ETS) usklađen sa EU ETS-om.

Crna Gora, kao ugovorna strana Energetske zajednice i kandidat za članstvo u Evropskoj Uniji, ima pravo da traži od Evropske komisije tranzicione aranžmane, pregovara o priznavanju domaćih energetske i klimatskih instrumenata, artikuliše poziciju vezanu za izvoz električne energije na tržište EU.

Bez adekvatnog odgovora na primjenu CBAM-a, Crna Gora se može suočiti sa konkurentskim nepovoljnim položajem elektroenergetskog sektora, otežanim plasmanom industrijskih proizvoda, gubitkom mogućih investicija, finansijskim opterećenjima izvoznika,

Tokom posjete planirani su sastanci sa visokim predstavnicima EU, uključujući Gert Jan Kopmana, Generalnog Direktora direktorata za proširenje i istočno susjedstvo u Evropskoj komisiji (DG ENEST), Gerassimos Thomasom, Generalnim direktorom DG TAXUD, Jan Dusikom, zamjenikom generalnog direktora u DG CLIMA i drugim relevantnim sagovornicima.

Na sastancima će se tražiti smjernice za primjenu CBAM-a na Crnu Goru, mogućnosti tranzicionih olakšica, razmatranje efekata CBAM-a na trgovinu električne energije u Crnoj Gori i podrška EU ka rješavanju izazova koje ovaj kompleksni mehanizam donosi.

III SASTAV DELEGACIJE

Članovi Delegacije su:

- mr Admir Šahmanović, ministar energetike i rudarstva,
- mr Ivana Smolović, šefica kabineta u Ministarstvu energetike i rudarstva.
- Zvezdan Vujović, v.d. generalnog direktora direktorata za elektroenergetiku u Ministarstvu energetike i rudarstva.

IV TROŠKOVI DELEGACIJE

Troškove puta, smještaja i dnevnica snosi Ministarstvo energetike i rudarstva.